

## بررسی برخی اختصاصات کمی و کیفی درماتوگلیفیک در مبتلایان به اختلال خلقی دوقطبی نوع ۱، در نژاد فارس ساکن در استان خراسان

دکتر ناصر مهدوی شهری<sup>۱</sup>، علی رمضانی<sup>۲\*</sup>، دکتر سید محمد علی شریعت زاده<sup>۳</sup>، دکتر علی مقیمی<sup>۴</sup>، دکتر ملک سلیمانی<sup>۵</sup>

۱-دانشیار، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه فردوسی مشهد

۲- کارشناس ارشد فیزیولوژی، آموزش و پژوهش مشهد

۳-دانشیار، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه ، دانشگاه اراک

۴- استادیار فیزیولوژی، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه ، دانشگاه فردوسی مشهد

۵-استادیار، بافت شناسی و جنین شناسی، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه ، دانشگاه اراک

تاریخ دریافت: ۸۵/۱/۳۰، تاریخ پذیرش: ۸۵/۵/۱۸

### چکیده

**مقدمه:** یکی از شدیدترین اختلالات خلقی که در DSM-IV-TR شرح داده شده است اختلال دوقطبی نوع ۱ می‌باشد. این اختلال با تغییر در عملکرد CNS به وجود آمده و به نظر می‌رسد که با تغییر در ترشح نوروتانسمیترهای مغز، شخص دوره‌های مانی و افسردگی را تجربه کند. علل متعددی از جمله احتمالاً عوامل محیطی و ژنتیک در بروز اختلال دوقطبی نوع ۱ موثرند. خطوط پوستی در سه ماهه اول و دوم تکامل جنبین تحت اثر هر دو عامل محیط و وراثت شکل می‌گیرد و پس از آن تغییر نمی‌کند. همین دوره، دوره بحرانی رشد CNS نیز می‌باشد. احتمالاً الگوهای خطوط پوستی ممکن است با بیماری‌های ژنتیک در ارتباط باشند که در این بررسی مورد توجه قرار گرفته است.

**روش کار:** این پژوهش مطالعه‌ای مورد - شاهدی می‌باشد. هدف از این تحقیق مطالعه الگوهای کمی و کیفی درماتوگلیفیک (خطوط پوستی) در افراد مبتلا به اختلال دوقطبی نوع ۱ مقایسه آن با افراد سالم بود. براین اساس پرینت انگشتان و کف دست ۳۰ بیمار مبتلا به اختلال دوقطبی نوع ۱ که در بیمارستان روانی این سینای مشهد بستری بودند و ۸۴ نفر سالم به عنوان شاهد گرفته شد (هر دو گروه از نژاد فارس انتخاب شدند). نتایج به دست آمده با استفاده از آزمون‌های آماری تی و کای دو مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

**نتایج:** نتایج تحقیق نشان داد که مجموع خط شماری TABRC (a-b) در زنان و مردان با اختلال دوقطبی نوع ۱ نسبت به گروه شاهد کاهش نشان می‌دهد، ولی این کاهش معنی دار نیست. اما از نظر نوع اثر انگشت بیماران، در مجموع اشکال Whorls و Loop ناهمگن و نسبت به گروه شاهد معنی دار بودند( $p=0.001$  و  $p=0.003$ ).

**نتیجه‌گیری:** در مجموع به نظر می‌رسد که درماتوگلیفیک می‌تواند یک روش جالب برای مطالعات ژنتیکی و احتمالاً روش مناسبی در تعیین بیش آگهی اختلال دوقطبی نوع ۱ و شاید بسیاری از بیماری‌های روانی دیگر باشد.

**واژگان کلیدی:** درماتوگلیفیک، اختلال دوقطبی نوع ۱، مجموع خط شماری ab (TABRC)، نژادفارس

\*نویسنده مسئول: مشهد، آموزش و پژوهش

E-mail:ali\_ramezani2004@yahoo.com